

Nr 857

Av fröken **Wetterström m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition nr 53, med förslag till lag om beredande av sluten psykiatrisk vård i vissa fall, m. m.*

I proposition nr 53 med förslag till lag om beredande av sluten psykiatrisk vård i vissa fall, m. m., är frågan om läkares anmälningsplikt till pastorsämbete beträffande vissa sinnessjukdomar som utgör äktenskapshinder ej upptagen till behandling. I giftermålsbalkens 2 kap. 5 § stadgas: »Den som är sinnessjuk eller sinnesslö må ej ingå äktenskap med mindre medicinalstyrelsen finner skäligt tillåta äktenskapet.» I 37 § sinnessjukvårdsstadgan finns regler om skyldighet för vederbörande överläkare att, då till fullo uttrönts att intagen är sinnessjuk eller sinnesslö, därom underätta pastor i den församling där den intagne är kyrkobokförd. Vid utskrivningen skall ny anmälan ske med angivande av om den utskrivne är fri från symtom av sinnessjukdom eller ej. Den som är symtomfri befrias automatiskt från lysningshindret tre år efter utskrivningen; för övriga kan äktenskap endast tillåtas efter dispens från medicinalstyrelsen.

Det är allmänt vitsordat av medicinalstyrelsen, läkare och präster att den gällande lagstiftningen om medicinska äktenskapshinder i dagens läge tillämpas ytterst godtyckligt. Någon enhetlig prövning av de anmälningar som göres av olika överläkare är icke föreskriven. Den som förbjuds att gifta sig får som regel kännedom om saken först på pastors-expeditionen i samband med lysningsansökan.

Ovan angivna stadganden är enligt vår mening otidsenliga och i behov av översyn. Som framgår av ovanstående kan nu gällande bestämmelser medföra ytterst allvarliga konsekvenser för den enskilde. En översyn av reglerna om äktenskapshinder har föreslagits såväl av familjerättskommittén som av sinnessjuklagstiftningskommittén. Det finns också anledning förmoda att departementschefen kommer att beakta behovet av en revision av sinnessjukvårdsstadgan i detta hänseende i samband med att tillämpningsföreskrifter till lagen utfärdas. I det förslag till stadga som finnes intaget i sinnessjuklagstiftningskommitténs betänkande föreslås att anmälningsplikt skall gälla rörande patienter som vårdas med stöd av 8 § mentalsjukvårdslagen. En sådan bestämmelse skulle inte överensstämma med motsvarande regler i giftermålsbalken, enligt vilka äktenskapshinder vid vissa sjukdomar gäller oavsett om patienten sökt vård frivilligt eller

ej. Över huvud taget kan ifrågasättas om det är möjligt att förändra nuvarande bestämmelser i stadgan utan att samtidigt överse ovannämnda stadgande i giftermålsbalken.

Med hänvisning till vad som ovan anförts hemställer vi,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t uttalar att förslag till ny giftermålsbalk i de delar som avser medicinska äktenskapshinder förelägges riksdagen i sådan tid att bestämmelserna kan träda i kraft den 1 januari 1967; samt att tillämpningsföreskrifter avseende lagen om beredande av sluten psykiatrisk vård i vissa fall, m. m., vad gäller läkares anmälningsplikt till pastorsämbete rörande äktenskapshinder icke utfärdas förrän riksdagen tagit ställning till förslaget om giftermålsbalk.

Stockholm den 13 april 1966

Karin Wetterström (h) Nils Carlshamre (h) Astrid Kristensson (h)